

Μυκηναϊκό ανάκτορο ήρθε στο φως

Βασιλική Τζεβελέκου

Με τον καλύτερο τρόπο ολοκληρώνεται μία από τις πιο ενδιαφέρουσες συστηματικές ανασκαφές των τελευταίων χρόνων που αφορά τον τομέα της ελληνικής πρωτοϊστορίας. Η έρευνα στον λόφο του Αγ. Βασιλείου στο χωριό Ξηροκάμπι Λακωνίας φέρνει στο φως το πρώτο μυκηναϊκό ανακτορικό κέντρο στη Λακωνία.

Διεξάγεται από το 2009 από την επίτιμη έφορο Αρχαιοτήτων Αδαμαντία Βασιλογάμβρου και έχει αποκαλύψει σημαντικά ευρήματα. Πολυτιμότερο όλων οι πήλινες ενεπίγραφες πινακίδες με Γραμμική Β γραφή, της πρώτης δηλαδή καταγραφής της ελληνικής γλώσσας.

Οι επιγραφές, «τα τευτέρια» της αρχαιότητας, επιβεβαιώνουν την ύπαρξη ανακτορικού κέντρου και δίνουν ενδιαφέρουσες πληροφορίες για τη λειτουργία του, την εμπορική κίνηση, τη ζωή. Είναι από τα ελάχιστα γραπτά τεκμήρια της εποχής που σώζονται και θα φωτίσουν την έρευνα για τη μυκηναϊκή εποχή τόσο στη Λακωνία όσο και στον ελλαδικό χώρο γενικότερα.

«Η αρχαιολογική κοινότητα θα αποφανθεί για τη σπουδαιότητα των ευρημάτων. Υπήρχαν σημαντικές μυκηναϊκές εγκαταστάσεις, όπως το Μενελάειον ή του Αγίου Στεφάνου, ωστόσο αυτό είναι το πρώτο ανακτορικό κέντρο που εντοπίζουμε στη Λακωνία κι έχει ενδιαφέρον γιατί θα αντλήσουμε χρήσιμες πληροφορίες για το πώς οργανώνεται και διοικείται η περιοχή», μας λέει η επίτιμη έφορος Αδαμαντία Βασιλογάμβρου.

Η ίδια ξεκίνησε την ανασκαφή πριν από έξι χρόνια. Ωστόσο, «ο χώρος ήταν κηρυγμένος από το 1966 και η θέση ήταν γνωστή ως μυκηναϊκή. Ως Υπηρεσία παρακολουθούσαμε τη θέση και όταν βρέθηκε η πρώτη πινακίδα Γραμμικής Β γραφής, καταλάβαμε ότι έχει άλλο χαρακτήρα. Όταν υπάρχει έστω και μία πινακίδα, αυτό δηλώνει την πιθανότητα να έχεις ανακτορικό κέντρο. Γι' αυτό ξεκινήσαμε τις έρευνες και φτάσαμε εδώ που είμαστε σήμερα», συμπληρώνει.

Η ίδια βρίσκει χρηματοδότηση για την ανασκαφή κυρίως από το εξωτερικό, από το Αμερικανικό Ινστιτούτο Προϊστορίας Αιγαίου, από Πανεπιστήμιο της Ολλανδίας, από ελληνικά και ξένα Ιδρύματα και Οργανισμούς.

Για την έρευνα χρησιμοποιούνται οι πιο σύγχρονες μέθοδοι ανασκαφής και ανάλυσης με τη συμμετοχή επιστημονικής ερευνητικής ομάδας. Σε έκταση περίπου 35 στρεμμάτων και με τη μέθοδο γεωφυσικής διασκόπησης (μια μορφή ακτινογραφίας που αποκαλύπτει τι κρύβεται κάτω από το έδαφος) εντοπίστηκαν οικοδομικά κατάλοιπα.

Την ανασκαφή επισκέφτηκε πρόσφατα η αν. γ.γ. του υπουργείου Πολιτισμού Μαρία Ανδρεαδάκη-Βλαζάκη, αρχαιολόγος και η ίδια που ασχολείται με την προϊστορική εποχή.

Όπως επισημαίνει η ανακοίνωση του υπουργείου Πολιτισμού: «Η αρχή της εγκατάστασης ανάγεται στη μεταβατική περίοδο από τη Μεσοελλαδική στην Υστεροελλαδική-Μυκηναϊκή εποχή (17ος-16ος αι. π.Χ.), στην οποία χρονολογείται το νεκροταφείο κτιστών κιβωτιόσχημων τάφων και απλών λάκκων στην κορυφή του λόφου.

»Στην ίδια εποχή χρονολογείται και η πρώτη οικοδομική φάση της εγκατάστασης, η οποία, σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής στοιχεία, καταστράφηκε κατά την ΥΕ IIB-III A1 περίοδο (τέλη 15ου-αρχές 14ου αι. π.Χ.), πιθανόν από πυρκαγιά.

Μετά την πρώτη αυτή καταστροφή, ιδρύονται νέα ισχυρά και εκτεταμένα ανακτορικά κτίρια. Αυτά αναπτύσσονται περιμετρικά μιας μεγάλης κεντρικής αυλής, στις δύο πλευρές της οποίας έχει αποκαλυφθεί στοά επί πεσσοκιονοστοιχίας».

Μεγάλο ενδιαφέρον έχει το δωμάτιο του ορόφου της Δυτικής Στοάς, όπου φυλασσόταν αρχείο του ανακτόρου.

Στις πήλινες πινακίδες, στις οποίες ήταν χαραγμένα τα κείμενα σε Γραμμική Β γραφή (περισσότερες από 40) αναγράφονται πληροφορίες για παροχές αγαθών σε ιερό ή ιερά, ανδρικά και γυναικεία ονόματα, τοπωνύμια, ο τίτλος «άναξ» στη γενική πτώση, «άνακτος», η προσφώνηση του βασιλιά κατά τη μυκηναϊκή εποχή.

Με λατρευτικές και θρησκευτικές πρακτικές συνδέεται το Κτίριο Α που ανασκάπτεται ανατολικά της αυλής.

Σε δέκα δωμάτια που εντοπίστηκαν βρέθηκαν χαρακτηριστικά λατρευτικά αντικείμενα και σκεύη όπως πήλινα ειδώλια βοοειδών και ελεφαντοστέινο ειδώλιο ανδρικής μορφής που κρατάει νεαρό μοσχάκι ή ταύρο, μεγάλο πήλινο ρυτό σε σχήμα κεφαλής ταύρου κ.ά.

Επίσης βρέθηκαν μικρά διακοσμητικά αντικείμενα, σφραγιδόλιθοι, αιγυπτιακοί σκαραβαίοι αλλά και 21 χάλκινα ξίφη. Επίσης, η ύπαρξη τοιχογραφικού διάκοσμου στα ανακτορικά οικοδομήματα επιβεβαιώνεται από μεγάλη ποσότητα θραυσμάτων τοιχογραφιών με χαρακτηριστικά μυκηναϊκά θέματα που βρέθηκαν στο Κτίριο Β.

Για τη φετινή χρονιά η ανασκαφή ολοκληρώθηκε και θα ξεκινήσουν οι εργασίες συντήρησης των αρχιτεκτονικών στοιχείων και των ευρημάτων καθώς και η μελέτη τους.

Παράλληλα συνεχίζεται η ανασκαφή του Ιερού του Αμυκλαίου Απόλλωνα υπό τη διεύθυνση του ομότιμου καθηγητή Αγγελου Δεληβορριά, του Σταύρου Βλίζου από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας. Η έρευνα φέρνει στο φως ένα από τα σημαντικότερα ελληνικά ιερά με έναρξη ζωής στα γεωμετρικά χρόνια.

Η ερευνητική ομάδα εργάζεται κάτω από δύσκολες συνθήκες καθώς το Ιερό έχει υποστεί εκτεταμένη καταστροφή κατά το παρελθόν.

Ωστόσο αποκάλυψε τη συνέχεια του περιβόλου κατά μήκος της δυτικής πλαγιάς του λόφου της Αγίας Κυριακής που βρίσκεται το Ιερό του Αμυκλαίου Απόλλωνα.

«Ο εντοπισμός της τάφρου θεμελίωσης του ναού, του λεγόμενου θρόνου του Απόλλωνα, δημιουργεί νέα δεδομένα σχετικά με τις διαστάσεις του οικοδομήματος, ενώ την εικόνα του αρχαϊκού ιερού συμπληρώνει βορειοδυτικά ένα μνημειακό πρόπυλο», γράφει η ανακοίνωση του υπουργείου Πολιτισμού.

TAGS

Ελλάδα

αρχαία

Πελοπόννησος